

Міністерство освіти та науки України
Національний університет харчових технологій

**Міжнародна наукова конференція,
присвячена 130-річчю
Національного університету
харчових технологій**

**«Нові ідеї в харчовій
науці – нові продукти
харчовій промисловості»**

13-17 жовтня 2014 року

Київ НУХТ 2014

Узагальнюючі підходи до визначення категорії «кластерів»

С. М. Ніколаєнко

Національний університет харчових технологій

Сучасний стан розвитку господарської системи на макро-, мезо- та мікрорівні характеризується високою конкуренцією у всіх економічних сферах. Це визначає необхідність виникнення різноманітних форм об'єднання, що, в свою чергу, сприяє посиленню інтеграційних процесів на всіх рівнях економіки.

Серед великої кількості організаційних форм функціонування суб'єктів господарювання все більшої популярності набуває така форма об'єднання як кластер.

Кластер (англ. cluster — скупчення, кисть, кущ, гроно, концентрація, група) — об'єднання декількох однорідних елементів, які можуть розглядатися як самостійна одиниця, що об'єднана певними якостями та ознаками. Визначення сутності кластера розкривається як екзогенною (зовнішньою), так і ендогенною (внутрішньою) природою.

Кластерні структури розповсюджені в живій та неживій природі (атом-молекулярні кластери), суспільстві (суспільні об'єднання, містобудування, сполучні інститути (брокери, консультанти), споживачі (що взаємодіють між собою в рамках єдиного ланцюга створення вартості та географічної близькості) тощо). Кластер є дуже широким та різнобічним поняттям, що охопило такі сфери науки як інформаційні технології, математика, астрономія, музика, хімія, фізика, медицина, лінгвістика і, звичайно, економіка.

На даний момент кластери найчастіше розглядаються як економічна категорія та сприймаються як одна з найбільш ефективних організаційно-економічних форм функціонування.

Все це дозволяє визначити універсальність та високу значимість даного явища. Але при цьому дуже часто поняття «кластеру» ототожнюють із такими поняттями як «холдинг», «технопарки», «територіально-виробничі комплекси», «промислові агломерації», промисловими районами або бізнес-мережами промисловими секторами[1].

Вивчення кластерних структур, незалежно від середовища їх виникнення та існування, дозволяє виділити певні загальні принципи формування, умови виникнення та функціонування, чинники впливу на їх створення, закономірності еволюціонування, отримання нових якісних властивостей в процесі розвитку. При формуванні кластерних об'єднань враховується ряд їх властивостей, таких як конкуренція його учасників, формування концентрації суб'єктів господарювання на певній території, формування різноманітних унікальних компетенцій регіону та галузі тощо.

Література

1. Кундеус О.М. «Переваги кластерної моделі розвитку економіки» Регіональний центр наукового забезпечення АПВ Тернопільська державна с/г дослідна станція ІКСГП НААН інтернет-конференція 24-25.06.2010 р